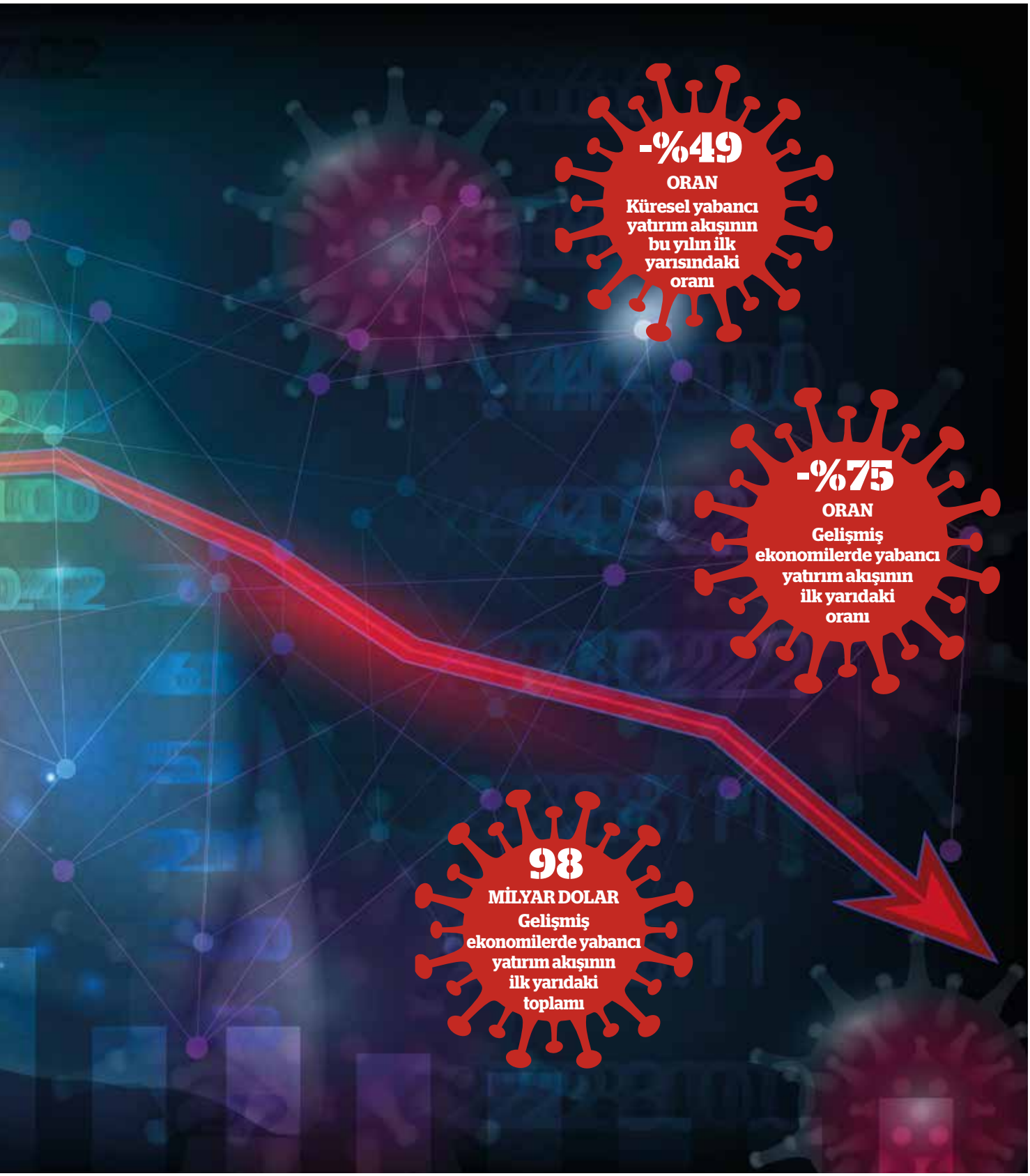

EKONOMİYİ VİRÜS SARDI AVRUPA'DA RESESYON ENDİŞELERİ ARTTI

Covid-19'un ekonomide yarattığı kriz birçok ülkeyi vurdu. Avrupa ekonomisi resesyona yani durgunluğa girme tehlikesi yaşarken Uluslararası Para Fonu da en son yaptığı açıklamada küresel resesyon uyarısında bulundu. Bu yıl küresel ekonominin yüzde 4'ler civarında küçüleceği ifade edilirken dünyanın normale dönmesi için önümüzdeki iki yılda 10 ila 20 trilyon dolar arasında bütçe harcaması gerekiyor.

-%49
ORAN
Küresel yabancı yatırım akışının bu yılın ilk yarısındaki oranı
-%75
ORAN
Gelişmiş ekonomilerde yabancı yatırım akışının ilk yarıdaki oranı
98
MİLYAR DOLAR
Gelişmiş ekonomilerde yabancı yatırım akışının ilk yarıdaki toplamı

Avrupa'da hastaneler yeni Covid-19 vakaları nedeniyle dolarken ve can kayıpları hızla çoğalırken, kıta genelindeki ekonomilerde ise resesyon endişeleri arttı.

Uluslararası Para Fonu (IMF), 2020 yılına ait Yıllık Raporu'nu, "Benzeri Olmayan Bir Yıl" başlığıyla yayımladı. Raporda, küresel ekonominin koronavirüs salgınının etkisiyle derin bir resesyonla karşı karşıya olduğu anımsatıldı.

Ekonomik görünüme ilişkin belirsizliğin olduğu vurgulanan raporda, ekonomik durgunluk, işsizlik, iklim değişikliği, teknoloji ve otomasyon, dijital para birimlerinin yükselişi, artan eşitsizlik ve borçla dünyanın her yerinden insanın hayatında derin değişikliklerin yaşandığı aktarıldı.

Raporda, hükümetlerin salgının etkilerine karşı ekonomiyi desteklemek için "cesur" adımlar attığı hatırlatılarak, yaklaşık 12 trilyon dolarlık mali ve 7.5 trilyon dolarlık parasal eylemin hayata geçirildiği kaydedildi.

Dünyanın karşı karşıya olduğu krize yönelik IMF'nin aldığı önlemlere de değinilen raporda, IMF'nin 2020 mali yılında 49 düşük gelirli ülkeye 16.1 milyar dolarlık imtiyazlı finansman dahil 83 ülkeye 165 milyar dolarlık finansal destek sağladığının bilgisi verildi. Raporda, 129 ülkenin de ekonomik gözetiminin tamamlandığı da aktarıldı.

Makroekonomik Politika Enstitüsü (IMK) de koronavirüsü kontrol altına almaya yönelik yeni karantina tedbirleri sonrasında. Alman ekonomisinin bu kış resesyona girmesi riskinin arttığını, ancak göreceli olarak düşük kalmaya devam ettiğini bildirdi.

IMK, Ekim ayında yüzde 12.6 olan Alman ekonomisinin gelecek üç ayda resesyona girmesi riskinin, Kasım'da yüzde 17.7'ye yükseldiğini belirtti.

NORMALE DÖNÜLMESİ İÇİN 20 TRİLYON DOLAR HARCANMALI

WRI Türkiye Sürdürülebilir Şehirler tarafından video konferans yöntemiyle düzenlenen Yaşanabilir Şehirler Forumu'nda konuşan Dünya Kaynakları Enstitüsü (WRI) Üst Yöneticisi Andrew Steer, dünyada 100 yılı aşkın süredir daha kötü bir sağlık ve ekonomi krizi yaşanmadığını ifade etti.

Birçok ülkenin salgının etkilerini azaltmak için toparlanma programları oluşturduğunu kaydeden Steer, şöyle konuştu: "Dünya normale dönmek için önümüzdeki iki yılda 10 ila 20 trilyon dolar arasında bütçe harcayacak. Bu kaynakların, geçmişin ekonomisi yerine yarının ekonomisine yatırılması çok önemli ve şehirler bu seçimlerin tam merkezinde bulunuyor. Son 100 yılda şehirlerimizi insanlardan ziyade otomobiller için tasarladık. Bunun değişmesi gerekiyor. Gelecek 10 yılda sıfır karbonlu toplu taşımayla bağlantılı olarak elektrikli, otonom ve paylaşımlı ulaşıma doğru ilerlerken büyük bir devrime tanık olabiliriz."

Yenilenebilir enerji, toplu taşıma ve yeşil alanlara yatırım yapmanın sadece çevre için değil insanlar için de iyi olduğuna işaret eden Steer, "Bu yatırımlar insanları daha sağlıklı kılar ve daha verimli hale getirir, bu yatırımlar ekonomiye de iyi gelir. Yani önümüzde harika bir fırsat var" ifadelerini kullandı.

Kentler yeniden dönüşüyor

WRI Türkiye Sürdürülebilir Şehirler Direktörü Güneş Cansız da kent yönetimlerinin salgınla ön cephede mücadele ettiğini vurguladı. Salgınla birlikte kentsel alanda insan yakınlığına dayanan her şeyin sorgulanmaya başladığını anlatan Cansız, şunları kaydetti: "Ulaşım, dağıtım, depolama alanlarıyla çalışma ve yaşam alanlarının daha farklı planlanabileceği fikri ortaya çıktı. Bu anlayış önümüzdeki yıllarda kent planlamasına daha derinden ve dönüştürücü biçimde yansıyacak. Salgın dünya genelinde kentlerde planlama ve tasarımı,

enerji kullanımını, hareketlilik modellerini, konut tercihlerini, yeşil alanları ve ulaşım sistemlerini dönüştürdü, dönüştürüyor. Değişikliklerin bir kısmı geçiciyken bir kısmı kalıcı. Kentler de aynı şekilde kullanım değişikliklerine geçici ya da kalıcı çözümlerle cevap veriyor."

YABANCI YATIRIM AKIŞI REKOR ORANDA DÜŞTÜ

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), küresel doğrudan yabancı yatırım akışının koronavirüs salgınının ekonomik etkileri sonucu, bu yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 49 azaldığını bildirdi.

UNCTAD'den yapılan açıklamada, salgına karşı alınan karantina önlemlerinin mevcut yatırım projelerini yavaşlattığı ve derin resesyon beklentisinin çokuluslu şirketlerin yeni projelerini yeniden değerlendirmesine neden olduğu belirtildi. Küresel doğrudan yabancı yatırım akışının, salgının ekonomik etkileri sonucu bu yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 49 azaldığı kaydedilen açıklamada, en büyük düşüşün gelişmiş ülkelerde meydana geldiği aktarıldı.

Gelişmiş ülkelere olan yatırımlar yüzde 75 azaldı

Açıklamada, gelişmiş ekonomilerde doğrudan yabancı yatırım akışının bu yılın ilk altı ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 75 azalışla 98 milyar dolara gerilediği belirtildi. Kuzey Amerika'da ise doğrudan yabancı yatırım akışının aynı dönemde yüzde 56 düşüşle 68 milyar dolara indiğine işaret edilen açıklamada, gelişmekte olan ekonomilerde ise doğrudan yabancı yatırım akışının yüzde 16'lık düşüş gösterdiği, bunun Çin'deki yatırımlar nedeniyle beklenenden daha az olduğu ifade edildi.

Doğrudan yabancı yatırım akışının aynı dönemde Asya'da yüzde 12, Afrika'da yüzde 28, Latin Amerika ve Karayipler'de yüzde 25 düştüğü kaydedildi.

Bu yıl geneli için görünümün negatif olduğu belirtilen açıklamada, doğrudan yabancı yatırım akışlarının yüzde 30 ile 40 arasında azalmasının beklendiği ifade edildi.

Açıklamada, yılın üçüncü çeyreğinde

bazı yatırım faaliyetlerindeki toparlanmanın etkisiyle gelişmiş ekonomilerdeki düşüş hızının yatay seyretmesinin muhtemel olduğu aktarıldı. Gelişmekte olan ekonomilere yönelik yatırım akışlarının istikrar kazanmasının beklendiğine işaret edilen açıklamada, yatırım akışlarının sağlık krizinin süresine ve salgının ekonomik etkilerini azaltmaya yönelik politika müdahalelerinin etkililiğine bağlı olacağı belirtildi. Açıklamada, jeopolitik risklerin belirsizliği artırmaya devam ettiği vurgulandı. Bu yıl yaşanan düşüşe rağmen doğrudan yabancı yatırımların gelişmekte olan ülkeler için en önemli dış finansman kaynağı olmaya devam ettiğine dikkatin çekildiği açıklamada, küresel doğrudan yabancı yatırım stokunun ise 2019 sonunda 37 trilyon dolar seviyesinde gerçekleştiği anımsatıldı.

Görüşlerine yer verilen UNCTAD Yatırım ve İşletme Direktörü James Zhan, doğrudan yabancı yatırımlardaki düşüşün özellikle gelişmiş ekonomilerde beklenilenden daha şiddetli olduğuna işaret etti. Gelişmekte olan ekonomilerin yılın ilk yarısında "fırtınayı" nispeten daha iyi atlattığını aktaran Zhan, "Görünüm oldukça belirsiz olmaya devam ediyor" değerlendirmesinde bulundu.

HAVACILIK, İSTİHDAM FELAKETİYLE KARŞI KARŞIYA

Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA), koronavirüs salgını nedeniyle havacılık sektöründe 4.8 milyon kişinin işini kaybetme riski olduğunu bildirdi.

IATA'dan yapılan yazılı açıklamada, dünya genelinde salgından dolayı seyahat taleplerinin yüzde 75 düştüğü aktarıldı.

Bunun neticesinde 4.8 milyon sektör çalışanının işini kaybetme riskiyle karşı karşıya kaldığı vurgulanan açıklamada, "Covid-19 ile ilgili sınır kısıtlamalarının ve karantina önlemlerinin etkisi, havacılık endüstrisini kapatma noktasına getirdi, uçakları yere indirdi, alt yapı ve uçak üretim kapasitesini atıl durumda bıraktı" değerlendirmesinde bulunuldu.

Açıklamada, havacılık sektöründe "istihdam felaketinin" önlenmesi için hükümetlere acil müdahale ve sürekli mali destek sağlama çağrısı yapıldı.

IATA Genel Müdürü Alexandre de Ju-

niac ise konuya ilişkin yaptığı açıklamada, "Havacılık, benzeri görülmemiş bir istihdam felaketiyle karşı karşıya. Havayolları şirketleri maliyetleri düşürdü ancak mevcut koşullar altında yalnızca 8.5 aylık nakit kaldı" uyarısı yaptı. Juniac, salgın dolayısıyla sektörde zaten on binlerce kişinin işini kaybettiğini, hükümetlerin daha fazla mali destek sağlamaması durumunda muhtemelen yüzbinlerce kişinin işinden olacağına dikkat çekti. Havacılığın ulusları birbirine bağlamada ve hayati öneme sahip kargoları taşımada önemli bir rol oynadığının altını çizen Juniac, daha da önemlisi, hükümetlerin sınırları güvenli şekilde yeniden açmak için birlikte çalışması gerektiğini kaydetti.

VAKALAR ARTTIKÇA EKONOMİK TAHMİNLER AŞAĞI ÇEKİLİYOR

Goldman Sachs'ın raporunda, ABD ve Avrupa ekonomileri için beklentiler, artan Covid-19 vakaları nedeniyle aşağı çekildi.

Goldman Sachs Baş Ekonomisti Jan Hatzius öncülüğündeki ekonomistler tarafından hazırlanan raporda, "Atlantik'in her iki tarafında da Covid-19 vakaları keskin şekilde artış gösteriyor. Bu durum yakın vadede büyük ülkelerin ekonomilerine yansıyacaktır. Yakın vadede riskler aşağı yönlü" denildi.

Raporda, ABD'nin yeni seçilen Başkanı Biden'ın muhtemelen 1 trilyon dolar civarında bir teşvik paketi için Cumhuriyetçi Parti ile anlaşacağı, rakamın Demokratların hakim olacağı bir Kongre görülseydi bunun iki katı olacağı değerlendirildi.

Goldman, ABD ekonomisi için gelecek yıl ilk çeyrek büyüme beklentisini yüzde 7'den yüzde 3.5'e çekti. Avrupa için 4. çeyrek tahmini ise yüzde 9.1 büyümeden yüzde 8.7 daralmaya revize edildi. ABD ekonomisi için 2020 GSYH tahmini negatif yüzde 3.5, 2021 GSYH tahmini yüzde 5.3, 2022 tahmini de yüzde 3.8 açıklandı. Euro Bölgesi için 2020 tahmini negatif yüzde 7.2, 2021 tahmini yüzde 5.3, 2022 tahmini de yüzde 4.3 açıklandı.

Yatırım kuruluşu 2021 yılında küresel ekonomi için ise yüzde 6 büyüme tahmin etti. Genel beklenti büyümenin yüzde 5.2 civarında olacağı yönünde bulunuyor. 2020 tahmini ise yüzde 4 daralma öngörüyor.

Faiz artırımları 2025'te başlayabilir

Goldman Sachs Baş Ekonomisti Jan Hatzius ve ekibinin hazırladıkları 2021 yılı ekonomik görünüm raporu, büyük merkez bankalarının faiz artırımına ancak 2025'te başlayacaklarının öngörüldüğünü ortaya koydu. Raporda Fed, ECB ve BoE'nin faiz artırımlarına 2025 yılında başlayabilecekleri öngörülürken, ana istisna olarak ise Çin işaret edildi.

Çin'in hali hazırda pandemi öncesi üretim seviyelerine döndüğü, kredilerin hızla büyümekte olduğunu ve mali politikanın oldukça genişlemeci olmaya devam ettiğini belirten Hatzius, "Politika yapıcılar gaz pedalına basmayı hafifletecekler gibi görünüyor, bu durum büyümede daha ılımlı bir yavaşlama sonucunu venebilir" tespitinde bulundu.

Goldman Sachs, global GSYH'nın 2020 yılında yüzde 3.9 daralacağını tahmin ederken, 2021 yılı büyüme tahminini ise yüzde 4 olan piyasa beklentisinin çok üzerinde yüzde 6 olarak duyurdu. 2022 büyüme beklentisini de yüzde 3.7 olan genel tahminin üzerinde yüzde 4.6 olarak belirledi.

Banka'nın yeni ekonomik projeksiyonları çerçevesinde Goldman'ın Global FX, faiz ve EM stratejisi eş başkanların Zach Pandl ve Kamakshya Trivedi EUR/USD için 12 aylık hedeflerini 1.25 dolar olarak belirlerken, USD/CNY için beklentiyi 6.30 ve USD/JPY için beklentiyi 100 olarak ortaya koydular.

Kuruluş tarafından hazırlanan raporda, Brent petrolün varil fiyatı için 2021 yılı ilk çeyrek beklentisini 47 dolara düşürüldü. Goldman, öncesinde fiyatı 51 dolar tahmin ediyordu. Karara gerekçe olarak yeni karantina tedbirlerinin talebi etkileyeceği tahmini gösterildi.

ECB'DEN COVİD-19'A KARŞI DİJİTAL EURO ATAĞI

Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, video konferans yöntemiyle yapılan ECB Merkez Bankacılık 2020 Forumu'nda konuştu. Covid-19 salgının yayılmaya başlamasıyla ciddi belirsizlikler yaşandığını anımsatan Christine Lagarde, "Şimdi birçok cephede açık biçimde daha az belirsizlik görüyoruz" dedi. Lagarde, ABD'de seçimlerin yapılmış olmasının bazı belirsizlikleri ortadan kaldırdığına dikkat çekerek, "Yüzde 90 oranında etkili bir aşının duyurulması ve bunun 2021'in başlarında onaylanma ihtimali belirsizlikleri azaltıyor" diye konuştu.

Aşı konusunda "aşırı coşkuya kapılmamak" gerektiğini ifade eden Christine Lagarde, aşının dağıtımı, üretimi ve 2021'de sürü bağışıklığı sağlayacak kişi sayısını yakalama konularında sorunlar yaşanabileceğini anlattı. Lagarde, salgın sürecinde uygulanan parasal ve mali politikaların kalıcı hasara engel olmayı amaçladığını belirterek, ekonomilerin devamlılığı için uygun finansman koşulları sağlamanın kritik olduğunu, Euro Bölgesi'nde salgın bitene kadar finansman maliyetlerini son derece elverişli tutacaklarını vurguladı.

Salgın nedeniyle gençlerin ve kadınların daha fazla zorluk yaşadığına işaret eden Christine Lagarde, bu grupların daha yüksek oranda işsiz kaldıklarını anlattı. Lagarde, İngiltere ve AB arasındaki Brexit sürecinin ilerlemesinin endişeyi hafiflettiğini, ancak bu konuda bütün belirsizliklerin ortadan kalkmadığını ifade etti. Christine Lagarde, dijital Euro çıkartılması ile ilgili, "Dijital Euro'nun nakit Euro yerine geçmeyeceğine, ona katkı sağlayacağına inanıyoruz" şeklinde konuştu. Dijital Euro konusunu incelemeye devam ettiklerini belirten Lagarde, Ocak ayı ortasında bu konuyla ilgili karar alabileceklerini de söyledi.

FED'DEN YİNE EKONOMİK KIRILGANLIK UYARISI GELDİ

ABD Merkez Bankası'nın (Fed) Finansal İstikrar Raporu'nda, "Pek çok hanehalkının zorlanmaya devam ettiği ortamda, kredi temerrütleri artabilir, bankalar için kayda değer zararlara yol açılıyor. İşletmelerin borçları, zayıf kazanç dönemine dayanmak için artan borçlanmaların etkisi ile keskin şekilde yükseldi. Ekonomik aktivitede ciddi azalma ile bir araya gelen cirolarda genel bir düşüş işletmelerin bu borç yükümlülüklerini yerine getirme kabiliyetlerini zayıflattı" tespitlerinde bulundu. Fed, varlık fiyatlarının yatırımcıların risk algılarının veya ekonomik aktivitenin zayıflamasına karşı ciddi şekilde kırılgan olmaya devam ettiklerini de vurguladı.

Bununla birlikte şu ana kadar hükümetin sağladığı maddi krediler ve rahatlatma programlarının, düşük faizlerin şu ana kadar işletmeler ve hanehalkı üzerindeki gerilimi bir miktar azalttığını belirten Fed, ancak salgının ve toparlanmanın izleyecekleri yörüngeye bağlı olarak bunların değişebileceğini de ifade etti.

Fed raporunda, gayrimenkul piyasasının boş emlak oranında artışa, kiralarda büyümenin yavaşlamasına veya negatife dönmesine bağlı olarak gerilim işaretleri göstermekte olduğunu not ederken, mortgage kullananların yüzde 7'sinin ödeme planlarının gerisinde olduklarına da dikkat çekti. Fed bu oranın pandemi öncesi yüzde 5 civarında olduğunu hatırlattı.

Diğer yandan Cleveland Fed Başkanı Loretta Mester, Fed'in Covid-19 salgınının finansal piyasalar üzerinde yarattığı gerilimi azaltmak için uygulamaya koyduğu tüm acil kredi programlarına hala ihtiyaç olduğunu söyledi. Kimi programların çok az kullanılmış olmalarına karşın, varlıklarının piyasaların düzgün çalışmasına yardımcı olduğunu belirten Mester, "Hangi noktada olduğumuz dikkate alındığında bu programlara şu noktada ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum" dedi.

Mester, bu acil kredi programlarının yıl sonundan öteye uzatılıp uzatılmayacakları konusunda karar için Fed Başkanı Powell'ın Hazine Bakanlığı ile birlikte çalışacağını da ifade ederek, "Benim görüşüme göre, eğer ben orada olsaydım, tüm programları uzatırdım. Bu programların var olması piyasalar güven sağlıyor" dedi.

IMF: SALGIN DERİN İZLER BIRAKABİLİR

Uluslararası Para Fonu (IMF), koronavirüs salgını nedeniyle belirsizliğin hala yüksek olduğunu ve politika desteğinin erken çekilmesinin bu ortamda maliyetli olacağını belirterek, G20 ülkelerine, kriz boyunca destek sağlamaya devam etmeleri uyarısında bulundu.

IMF, 21-22 Kasım'da Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da düzenlenen G-20 Liderler Zirvesi çerçevesinde hazırladığı "Güçlü, Sürdürülebilir, Dengeli ve Kapsayıcı Büyüme" başlıklı raporunu yayımladı. Covid-19 salgınının büyük bir yıkıma neden olduğu ve küresel ekonomik ortamı önemli ölçüde değiştirdiğine işaret edilen raporda, ekonomik toparlanmanın kısmi ve düzensiz olmasının muhtemel olduğu aktarıldı.

Raporda, "En kötünün geride kaldığına ilişkin işaretler olsa da salgın yayılmaya devam ettiği için belirsizlik hala yüksek" denildi. Finansal koşulların aniden sıkılaşması, jeopolitik ve sosyal gerilimlerin büyümeyi bozabileceğine dikkati çekilen raporda, "Politika desteğinin erken çekilmesi bu ortamda maliyetli olacaktır" ifadesi kullanıldı.

Salgının neden olduğu zararların derin izler bırakmasının muhtemel olduğu, altta yatan zorlukları da artırdığı kaydedildi. IMF'nin raporunda, "Salgın tıbbi çözümlerle kontrol altına alınana kadar sürekli, güçlü ve kapsayıcı bir büyüme olası değil" ifadesine yer verildi. Politika yapıcıların krizi sona erdirmeye odaklanması ve yaraları iyileştirmeye başlaması gerektiği vurgulanarak, şunlar kaydedildi: "En büyük öncelik sağlık krizini hızlı bir şekilde sona erdirmek, ekonomiler ile insanları desteklemek ve sadece güçlü ve kalıcı değil, aynı zamanda tüm insanlara fayda sağlayan bir toparlanma için zemin hazırlamak. Bu krizin mirasını ve uzun süredir devam eden reform ihtiyacını ele almayı gerektirir."

Raporda, yapılması gerekenlere de değinilerek, "Kriz boyunca destek sağlamaya ve büyümeyi güçlendirmeye devam edin" çağrısında bulunuldu. Para ve finans sektörü politikalarının uyumlu kalmaya ve finansal istikrarı desteklemeye yardımcı olması gerektiği vurgulanan raporda, politika desteğinin vaktinden önce çekilmemesi gerektiği kaydedildi.

"Yatırımlar toparlanmanın desteklenmesine yardımcı olur"

Raporda, kalıcı bir toparlanma sağlanması gerektiği belirtilerek, sağlık hizmetlerine, eğitime, fiziksel ve dijital alt yapıya yapılan kamu yatırımlarının toparlanmanın desteklenmesine yardımcı olacağı aktarıldı.

Yapısal reformlara da ihtiyaç olduğuna işaret edilen raporda, kriz açık bir şekilde azaldığında uzun vadeli borç sürdürülebilirliğini sağlamaya ve tamponları eski haline getirmek için borç seviyelerini aşağı yönlü bir yola sokmaya odaklanılması gerekeceği kaydedildi. Fırsatlara erişimin de geliştirilmesi gerektiğinin altı çizilen raporda, yoksulluk ve gelir eşitsizliğindeki yükselişi kalıcı olarak tersine çevirmek için kararlı eylemlerin önem taşıdığı vurgulandı.

IMF'nin raporunda, güçlü ve kalıcı büyümeye ulaşmak için iş birliği gerektiği belirtilerek, G-20 gündeminin; etkili tıbbi tedavilerin ve aşıların geliştirilmesini, üretilmesini ve dağıtımını sağlamak için iş birliğine dayalı bir küresel çözüm içermesi gerektiği kaydedildi.

Tüm ülkelerde yeterli sağlık malzemeleri ve tıbbi çözümlerin mevcudiyetinin sağlanması gerektiği aktarılan raporda, kritik ürünler üzerindeki ihracat kısıtlamalarının kaldırılması gerektiği vurgulandı. Raporda, en zengin ekonomilerin en yoksul ekonomileri desteklemeye devam etmesi gerektiğinin altı çizilerek, küresel liderlerin toparlanmanın yeşil ve sürdürülebilir olmasını sağlamak için uyumlu bir çaba sarf etmesi gerektiği aktarıldı

AB'DEN DOKUZ ÜYESİNE 14 MİLYAR EURO DESTEK

Avrupa Birliği (AB) yaptığı açıklama ile pandemi nedeniyle dokuz üye ülkedeki istihdamı koruma programlarına 14 milyar Euro mali destek sağladığını bildirdi.

Açıklamada, istihdam programlarında kullanılmak üzere İtalya'ya 6,5 milyar Euro, İspanya'ya 4 milyar Euro, Yunanistan'a 2 milyar Euro, Hırvatistan'a 510 milyon Euro, Litvanya'ya 300 milyon Euro, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne 250 milyon Euro, Slovenya'ya 200 milyon Euro, Malta ve Letonya'ya 120 milyon Euro finansal destek sağlandığı kaydedildi.

Covid-19 nedeniyle hazırlanan istihdam destekleme programıyla üye ülkeler, AB Komisyonu'na ekonomilerinin boyutlarına göre toplam 25 milyar Euro'luk kredi teminatı verdi. Söz konusu teminatla AB Komisyonu, sermaye piyasalarından fon toplandı. Bu kaynakla AB Komisyonu, üye ülkelere kısa süreli çalışma programları ve ücret destek programlarında kullanılmak üzere uygun koşullu ve uzun vadeli kredi

sağlamaya başladı. Söz konusu desteğin AB ülkelerine toplam 100 milyar Euro finansal destek sağlaması planlanıyor.

PMI VERİLERİ ALTI AYIN EN DÜŞÜK DÜZEYİNE GERİLEDİ

IHS Markit tarafından yayınlanan Euro Bölgesi öncü satınalma yöneticileri endeksi (PMI) verileri Kasım ayında yeni kısıtlamalarla birlikte yönünü tekrar aşağı çevirerek altı ayın en düşük düzeyine geriledi.

Kasım ayı öncü bileşik PMI ekimdeki 50,0 düzeyinden 45,1'e neredeyse beş puanlık bir düşüş yaşadı. Kısıtlamaların en çok vurduğu hizmet sektöründe daralma imalat sektörüne göre daha sert. Hizmetler PMI'da da düşüş 5 puanın üzerinde; endeks Ekim'deki 46,9 düzeyinden Kasım'da 41,3'e geriledi. Geçtiğimiz aylarda hizmete göre çok daha güçlü seyreden imalat sektöründe de kaydadeğer bir yavaşlama gözlemleniyor. Euro Bölgesi imalat PMI kasımda üç ayın en düşüğüne geriledi ve Ekim'deki 54,8 düzeyinden 53,6'ya geriledi.

Almanya'da Euro Bölgesi'nin aksine ekonomik faaliyetler büyümeye işaret eden 50'nin üzerindeki alanda kaldı ancak büyüme Temmuz'dan bu yana en düşük hıza geriledi. Kıtanın en büyük ekonomisinde öncü bileşik PMI kasımda Ekim'deki 55,0 düzeyinden 3 puan düşüşle 52,0'ye geriledi. Hizmetler ise Almanya'da daralmaya başladı ve hizmetler PMI Ekim'deki 49,5 düzeyinden Kasım'da 46,2'ye geriledi. İmalat PMI ise Ekim'deki 58,9 düzeyinden Kasım'da 57,9'a gerileyerek iki ayın en düşük düzeyine indi.

IHS Markit raporunda imalat ve hizmetler arasındaki makasın yeni siparişleri de olumsuz etkilediğine dikkat çekilerek, tüketicilerin hizmet sektöründe sadece kısıtlamalar nedeniyle değil aynı zamanda endişeli olmaları sebebiyle daha az harcama yaptıkları belirtildi. İmalatta ise Almanya özelinde ihracattaki büyümeye bağlı yavaşlayan bir büyüme gözlemlendi. IHS Markit Direktör Yardımcısı Phil Smith kısıtlamaların Almanya ekonomisinde yıkıcı bir etki yaptığını, ancak imalat sektörünün özellikle de Asya bölgesine yapılan satışlardaki büyüme sayesinde daha dirençli olduğunu belirtiyor.

Fransa'da ise öncü bileşik PMI ekimdeki 47,5 düzeyinden kasımda 39,9'a kadar geriledi. Ülkenin tüm endeksleri (bileşik, hizmetler ve imalat) daralma bölgesine girerken, hizmetler 46,5'ten 38,0'e gerileyerek altı ayın en düşüğünü, imalat PMI 51,3'ten 49,1'e gerileyerek yine altı ayın en düşüğünü gördü. IHS Markit ekonomisti Elliot Kerr, kısıtlamaların Mart-Nisan aylarında uygulanan ilk karantinalar kadar yıkıcı bir etkisi olmadığına dikkat çekerek Ekim sonunda başlayan yeni tecritin özel sektör faaliyetlerinde bir daralmaya neden olmasının kaçınılmaz olduğunu belirtiyor.

Brexit müzakerelerinde hala uzlaşıya varamayan ve birlikten anlaşmasız şekilde çıkma ihtimali yükselen İngiltere'de de durum farklı değil. Ekonomik faaliyetler altı ayın sert düşüşünü kasımda kaydediyor. İmalat büyümesine rağmen, hizmetlerdeki daralma bileşik PMI verisini Ekimdeki 52,1 düzeyinden daralma alanındaki 47,4'e düşürdü. Hizmetler PMI 51,4'ten Kasım'da 45,8'e düşerken, imalat PMI 53,7'den 55,2'ye yükselerek üç ayın en yüksek imalat büyümesine işaret ediyor.

"Amazon'suz Noel" çağrısı

Yılın son çeyreğine girerken Avrupa ekonomilerinde perakende satışlarda tüketicilerin harcamalarında kesin bir düşüş olabileceği sinyali veriyor. Şimdi yönetimler özellikle KOBİ'ler için hayati önem taşıyan Noel tatili döneminde birçok şirket ve kasabadan gelen "Noel'den önce açılalım" talebine rağmen, kısıtlamaları sürdürmeyi planlıyor. Fransa Sağlık Bakanı Olivier Véran insanların Noel'i ailesiyle geçirmesine izin vermek istediklerini söyleyerek zaruri olmayan mağazaların 27 Kasım'dan itibaren açılmasına izin verilmesini doğru bulmadığını belirtiyor. Ülkede hükümet Amazon'la bir anlaşma yaparak "satışlarımızı online'a kaybediyoruz" diyen esnaf için "Kara Cuma" indirim etkinliklerinin bir hafta geciktirilmesinde ve 4 Aralık'a ertelenmesinde anlaştı.

